

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia 2011 r.

w sprawie dokumentacji mierniczo-geologicznej²⁾

Na podstawie art. 116 ust. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 2) szczegółowe wymagania dotyczące sporządzania, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 3) szczegółowe wymagania dotyczące wykonywania prac geodezyjnych i geologicznych w celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 4) sposób i tryb postępowania z dokumentacją mierniczo-geologiczną po likwidacji zakładu górniczego lub zakładu prowadzącego działalność określoną w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze, zwanej dalej „ustawą”, w zakresie jej przekazywania i archiwizowania, w tym wzory dokumentów związanych z jej przekazywaniem.

Rozdział 2

Rodzaje dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej

§ 2. Dokumentami pomiarowymi i obliczeniowymi, o których mowa w art. 116 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, są:

- 1) dzienniki pomiarowe;
- 2) szkice, w tym szkice sztygarskie;
- 3) formularze obliczeniowe;
- 4) w przypadku stosowania technik informatycznych — zapisane na informatycznych nośnikach danych numeryczne szkice oraz dokumenty elektroniczne zawierające wyniki pomiarów i obliczeń.

§ 3. 1. Dokumentami kartograficznymi przedstawiającymi aktualną sytuację geologiczną oraz górniczą zakładu górniczego lub zakładu, a także stan powierzchni w granicach terenu górniczego lub w granicach przestrzeni, w której jest prowadzona działalność określona w art. 2 ust. 1 ustawy, o których mowa w art. 116 ust. 1 pkt 3 ustawy, zwanymi dalej „dokumentami kartograficznymi”, są:

- 1) w podziemnych zakładach górniczych:
 - a) karta tytułowa map górniczych,
 - b) mapy podstawowe i przeglądowe:
 - mapy wyrobisk górniczych,

- mapy geologiczne: przekroje geologiczne oraz profile otworów wiertniczych,
 - c) mapy specjalne:
 - mapy terenu przemysłowego zakładu górniczego,
 - mapy geologiczne: mapy zasobów złoża oraz mapy strat złoża,
 - d) mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego;
- 2) w odkrywkowych zakładach górniczych:
- a) karta tytułowa map górniczych,
 - b) mapy podstawowe i przeglądowe:
 - mapy wyrobisk górniczych,
 - przekroje zboczy,
 - profile zwałowisk nadkładu oraz profile składowisk urobku,
 - mapy geologiczne: przekroje geologiczne oraz profile otworów wiertniczych,
 - c) mapy specjalne: mapy terenu przemysłowego zakładu górniczego,
 - d) mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego;
- 3) w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi:
- a) karta tytułowa map górniczych,
 - b) mapy podstawowe i przeglądowe:
 - mapy otworów wiertniczych,
 - mapy ujęć eksploatacyjnych oraz profile ujęć eksploatacyjnych,
 - mapy geologiczne: przekroje geologiczne oraz profile otworów wiertniczych,
 - c) mapy specjalne: mapy terenu przemysłowego zakładu górniczego, mapy ewidencji gruntów w granicach zakładu górniczego oraz, w przypadku zakładów górniczych wydobywających siarkę otworami wiertniczymi, mapy wydobycia kopaliny,
 - d) mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego;
- 4) w zakładach górniczych prowadzących działalność w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów oraz w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 ustawy, zwanych dalej „zakładami”:
- a) karta tytułowa map górniczych,
 - b) mapy podstawowe lub przeglądowe: mapy wyrobisk górniczych,
 - c) mapy specjalne — geologiczne: mapy strukturalno-tektoniczne oraz mapy hydrogeologiczne,
 - d) mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego lub w granicach przestrzeni, w której jest prowadzona działalność określona w art. 2 ust. 1 ustawy.

2. Treść poszczególnych rodzajów dokumentów kartograficznych może być za zgodą kierownika ruchu zakładu górniczego lub zakładu przedstawiana na wspólnych podkładach mapowych, z zachowaniem wymaganych dla tych dokumentów dokładności i czytelności, jeżeli nie wpłynie to na pogorszenie stanu bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego lub zakładu.

§ 4. W karcie tytułowej oznacza się:

- 1) granice obszaru górniczego i terenu górniczego lub granice przestrzeni, w której jest prowadzona działalność określona w art. 2 ust. 1 ustawy, na tle mapy sytuacyjnej powierzchni;

- 2) wykaz i pokrycie terenu górniczego lub przestrzeni, w której jest prowadzona działalność określona w art. 2 ust. 1 ustawy, sekcjami map podstawowych i przeglądowych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 2 lit. b, pkt 3 lit. b oraz pkt 4 lit. b;
- 3) terminy aktualizacji poszczególnych rodzajów dokumentów kartograficznych;
- 4) linie podstawowych przekrojów geologicznych;
- 5) dane o ważniejszych wydarzeniach w historii zakładu górniczego lub zakładu, w szczególności zmiany nazwy przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na działalność w zakresie wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów, zwanego dalej „przedsiębiorcą”, lub podmiotu prowadzącego działalność określoną w art. 2 ust. 1 ustawy, zwanego dalej „podmiotem”, oraz łączenia zakładów górniczych lub zakładów;
- 6) wykaz stosowanych na mapach nienormowanych oznaczeń umownych.

Rozdział 3

Szczegółowe wymagania dotyczące sporządzania, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej

§ 5. 1. Dokumentację mierniczo-geologiczną sporządza się z chwilą rozpoczęcia budowy zakładu górniczego lub zakładu, a następnie aktualizuje i uzupełnia w trakcie rozpoznawania złoża, wznoszenia obiektów budowlanych zakładu górniczego lub zakładu, wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów albo prowadzenia działalności określonej w art. 2 ust. 1 ustawy oraz likwidacji zakładu górniczego lub zakładu.

2. Sporządzenie dokumentacji mierniczo-geologicznej polega na opracowaniu dokumentów wchodzących w skład tej dokumentacji oraz umieszczeniu ich w ewidencji tych dokumentów.

3. Dokumenty wchodzące w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej sporządza się z zachowaniem:

- 1) parametrów technicznych i warunków stosowania państwowego systemu odniesień przestrzennych, określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287);
- 2) wymagań określonych w Polskich Normach — Mapy górnicze.

4. Dokumenty wchodzące w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej mogą być sporządzane w lokalnych układach współrzędnych, jeżeli przedsiębiorca lub podmiot dysponuje możliwością transformacji lokalnego układu geodezyjnego do geodezyjnego układu odniesienia, będącego elementem państwowego układu odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

§ 6. 1. Dokumenty wchodzące w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej mogą być sporządzane w formie dokumentu elektronicznego pod warunkiem zachowania wymagań określonych przez przedsiębiorcę lub podmiot, który:

- 1) zapewnia okresową archiwizację danych na informatycznych nośnikach danych;
- 2) określa zasady i sposób zabezpieczenia dokumentów elektronicznych przed możliwością zniszczenia lub modyfikacji danych w plikach roboczych oraz archiwalnych;
- 2) zapewnia możliwość kontroli wprowadzanych danych w treści dokumentów elektronicznych;
- 3) określa zasady ewidencjonowania dokumentów tej części zasobu.

2. Dokumenty kartograficzne mogą być sporządzane w formie dokumentu elektronicznego pod warunkiem spełnienia, w zależności od rodzaju dokumentu:

- 1) wymagań określonych w przepisach rozporządzenia;

- 2) wymagań określonych w standardach technicznych zakładania i utrzymywania podstawowych osnów geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych oraz szczegółowych osnów geodezyjnych oraz standardach technicznych dotyczących tworzenia tych baz, ich aktualizacji i udostępniania, określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne;
- 3) wymagań określonych w Polskich Normach — Mapy górnicze.

3. Przedsiębiorca lub podmiot sporządzający dokumenty wchodzące w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej w formie dokumentu elektronicznego jest obowiązany posiadać możliwość wydrukowania tych dokumentów w zakładzie górniczym lub zakładzie, a jeżeli brak jest takiej możliwości — posiadać wydrukowany komplet dokumentów kartograficznych w zakresie obejmującym okres aktualizacji i uzupełniania określony w § 8.

§ 7. 1. Dokumenty kartograficzne sporządza się w następujących skalach:

- 1) mapy podstawowe — od 1 : 500 do 1 : 2 000;
- 2) mapy przeglądowe — od 1 : 500 do 1 : 50 000;
- 3) mapy specjalne — od 1 : 50 do 1 : 25 000;
- 4) profile otworów wiertniczych oraz przekroje zboczy — od 1 : 50 do 1 : 2 000;
- 5) przekroje geologiczne — od 1 : 100 do 1 : 50 000.

2. Skale poszczególnych rodzajów map, o których mowa w § 3 ust. 1, ustala pisemnie kierownik ruchu zakładu górniczego lub zakładu, uwzględniając przedziały określone w ust. 1.

3. Skalę, w której odwzorowuje się sytuację geologiczną oraz górniczą, a także stan powierzchni w granicach terenu górniczego lub w granicach przestrzeni, w której jest prowadzona działalność określona w art. 2 ust. 1 ustawy, ustala się w sposób zapewniający dokładność i czytelność map górniczych wymaganą dla realizacji zadań lub obowiązków przedsiębiorcy lub podmiotu.

§ 8. 1. Przedsiębiorca lub podmiot aktualizuje i uzupełnia dokumenty kartograficzne z następującą częstotliwością:

- 1) w zakładach górniczych prowadzących wydobywanie kopalin ze złóż:
 - a) przekroje geologiczne — co najmniej raz na rok,
 - b) profile otworów wiertniczych — w terminie do 6 miesięcy od dnia zakończenia wiercenia,
 - c) mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego — co najmniej raz na 3 lata;
- 2) w podziemnych zakładach górniczych:
 - a) mapy podstawowe i przeglądowe wyrobisk górniczych:
 - w zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny lub rudy metali — co najmniej raz na kwartał,
 - w zakładach górniczych niewymienionych w tiret pierwsze — co najmniej raz na pół roku,
 - b) mapy specjalne — co najmniej raz na 3 lata;
- 3) w odkrywkowych zakładach górniczych:
 - a) mapy podstawowe i przeglądowe wyrobisk górniczych w zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub rudy siarki — co najmniej raz na pół roku, a w pozostałych zakładach górniczych — co najmniej raz na rok, według stanu wyrobisk górniczych na dzień 31 grudnia,
 - b) przekroje zboczy — co najmniej raz na rok,
 - c) profile zwałowisk nadkładu oraz profile składowisk urobku — co najmniej raz na rok,

d) mapy specjalne — co najmniej raz na 3 lata;

4) w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi:

a) mapy podstawowe i przeglądowe: mapy otworów wiertniczych, mapy ujęć eksploatacyjnych oraz profile ujęć eksploatacyjnych — co najmniej raz na rok,

b) mapy specjalne:

— mapy wydobywania kopaliny w zakładach górniczych wydobywających siarkę — co najmniej raz na pół roku,

— mapy terenu przemysłowego zakładu górniczego oraz mapy ewidencji gruntów w granicach zakładu górniczego — co najmniej raz na 3 lata;

5) w zakładach górniczych prowadzących działalność w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów oraz w zakładach:

a) mapy wyrobisk górniczych — co najmniej raz na kwartał, w przypadku wykonywania wyrobisk górniczych,

b) mapy specjalne — co najmniej raz na rok,

c) mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego lub w granicach przestrzeni, w której jest prowadzona działalność określona w art. 2 ust. 1 ustawy — co najmniej raz na 3 lata.

2. Dokumenty kartograficzne aktualizuje się lub uzupełnia w okresie 1 miesiąca po upływie terminu określonego w ust. 1.

3. Karta tytułowa map górniczych jest aktualizowana i uzupełniana na bieżąco.

§ 9. 1. Mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego lub w granicach przestrzeni, w której jest prowadzona działalność określona w art. 2 ust. 1 ustawy, są:

1) sporządzane przez przedsiębiorcę lub podmiot, lub

2) pozyskiwane z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

2. Mapy, o których mowa w ust. 1, mogą być sporządzane, aktualizowane i uzupełniane o treści specjalne, niebędące treścią mapy zasadniczej, niezbędne do bezpiecznego prowadzenia ruchu zakładu górniczego lub zakładu, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony środowiska, przez mierniczego górniczego, a w przypadku wydobywania kopaliny metodą odkrywkową — także przez osobę posiadającą kwalifikacje zawodowe w zakresie geodezyjnych pomiarów sytuacyjno-wysokościowych.

§ 10. Przedstawianie na mapach górniczych treści w zakresie aktualnej sytuacji geologicznej oraz górniczej zakładu górniczego lub zakładu, a także stanu powierzchni w granicach terenu górniczego lub w granicach przestrzeni, w której jest prowadzona działalność określona w art. 2 ust. 1 ustawy, następuje zgodnie:

1) ze standardami technicznymi zakładania i utrzymywania podstawowych osnów geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych oraz szczegółowych osnów geodezyjnych oraz standardami technicznymi dotyczącymi tworzenia tych baz, ich aktualizacji i udostępniania, określonymi w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne;

2) z wymaganiami określonymi w Polskich Normach — Mapy górnicze.

§ 11. 1. W ewidencji, o której mowa w § 5 ust. 2, wskazuje się miejsce składowania dokumentu wchodzącego w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej oraz miejsce przechowywania dokumentu elektronicznego zarchiwizowanego na informatycznych nośnikach danych.

2. Wydruk dokumentu elektronicznego posiada cechy identyfikacyjne zgodne z oznaczeniem w ewidencji, o której mowa w § 5 ust. 2.

Rozdział 4

Szczegółowe wymagania dotyczące wykonywania prac geodezyjnych i geologicznych w celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej

§ 12. Szczegółowe wymagania dotyczące wykonywania prac geodezyjnych i geologicznych w celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

Rozdział 5

Sposób i tryb postępowania z dokumentacją mierniczo-geologiczną po likwidacji zakładu górniczego lub zakładu, w zakresie jej przekazywania i archiwizowania, w tym wzory dokumentów związanych z jej przekazywaniem

§ 13. Wykonanie obowiązku określonego w art. 131 ustawy następuje przez przekazanie przez przedsiębiorcę lub podmiot uporządkowanej dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanego zakładu górniczego lub zakładu do archiwum dokumentacji mierniczo-geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym, zwanego dalej „Archiwum”.

§ 14. Przedsiębiorca lub podmiot, przed uporządkowaniem dokumentacji mierniczo-geologicznej, powiadamia Archiwum oraz właściwy miejscowo organ nadzoru górniczego o zamiarze przekazania tej dokumentacji oraz ustala z Archiwum termin jej przejęcia.

§ 15. 1. Czynności związane z badaniem stanu, prawidłowości uporządkowania oraz kompletności dokumentacji mierniczo-geologicznej, przeznaczonej do przekazania do Archiwum, są wykonywane przez mierniczego górniczego lub geologa górniczego pod nadzorem właściwego miejscowo organu nadzoru górniczego.

2. Uporządkowanie dokumentacji mierniczo-geologicznej przekazywanej do Archiwum polega na:

- 1) pogrupowaniu dokumentów według rodzaju;
- 2) opisaniu dokumentów zgodnie z pozycjami w spisach zdawczo-odbiorczych;
- 3) technicznym zabezpieczeniu dokumentów, przez ułożenie ich w paczkach, wykonanych z materiałów chroniących przed uszkodzeniem;
- 4) sporządzeniu spisu dokumentów ułożonych w paczki.

3. Paczki dokumentów opisuje się przez umieszczenie na każdej paczce:

- 1) nazwy zakładu górniczego lub zakładu;
- 2) sygnatury paczki według numeru spisu zdawczo-odbiorczego i numerów pozycji dokumentów w tym spisie;
- 3) liczby dokumentów w paczce.

§ 16. 1. Archiwum przejmuje dokumentację mierniczo-geologiczną na podstawie protokołu przekazania dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanego zakładu górniczego lub zakładu, zwanego dalej „protokołem przekazania”.

2. Wzór formularza protokołu przekazania stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia i jest udostępniany na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego (www.wug.gov.pl).

3. Protokół przekazania, w 3 egzemplarzach, jest przedkładany do Archiwum przez przedsiębiorcę lub podmiot i podpisywany przez przedstawicieli:

- 1) przedsiębiorcy lub podmiotu;

- 2) właściwego miejscowo organu nadzoru górniczego;
- 3) Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

§ 17. 1. Do protokołu przekazania dołącza się spisy zdawczo-odbiorcze dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanego zakładu górniczego lub zakładu, zwane dalej „spisami zdawczo-odbiorczymi”, oraz informację zawierającą podstawowe dane dotyczące przekształceń organizacyjnych zakładu górniczego lub zakładu.

2. Wzór formularza spisu zdawczo-odbiorczego stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia i jest udostępniany na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego.

3. Spisy zdawczo-odbiorcze sporządza się w 2 egzemplarzach, z których pierwszy otrzymuje Archiwum, a drugi — przedsiębiorca lub podmiot przekazujący dokumentację mierniczo-geologiczną. W przypadku sporządzenia spisu zdawczo-odbiorczego na informatycznym nośniku danych, jego zapis przekazuje się do Archiwum w formie wydruku oraz pliku danych w formacie wskazanym przez Archiwum.

§ 18. Dokumenty przejęte do archiwizacji oznacza się sygnaturą Archiwum.

§ 19. Archiwum powiadamia o przejęciu dokumentacji mierniczo-geologicznej:

- 1) dyrektora właściwego miejscowo archiwum państwowego;
- 2) dyrektora właściwego miejscowo organu nadzoru górniczego;
- 3) wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwych ze względu na granice byłego terenu górniczego lub granice przestrzeni, w której była prowadzona działalność określona w art. 2 ust. 1 ustawy;
- 4) przedsiębiorcę lub podmiot.

§ 20. Archiwum:

- 1) przechowuje dokumenty oraz zabezpiecza je przed uszkodzeniem mechanicznym w następujących warunkach klimatycznych w miejscu składowania:
 - a) temperatura powietrza w przedziale od 14 °C do 20 °C,
 - b) wilgotność powietrza w przedziale od 45 % do 60 %;
- 2) chroni dokumenty przed szkodliwym oddziaływaniem światła;
- 3) przechowuje dokumenty elektroniczne na informatycznych nośnikach danych;
- 4) prowadzi na bieżąco ewidencję przechowywanej dokumentacji Archiwum;
- 5) zabezpiecza pomieszczenia Archiwum przed dostępem osób nieuprawnionych;
- 6) zapewnia ochronę programów komputerowych i danych systemu informatycznego.

§ 21. Archiwum przechowuje dokumenty w sposób umożliwiający wyszukanie i udostępnienie każdego dokumentu wchodzącego w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej oraz każdej informacji zamieszczonej w tym dokumencie, według kryteriów określonych przez podmiot składający wniosek o udostępnienie tego dokumentu lub informacji zawartej w tym dokumencie.

§ 22. Ewidencję przechowywanej dokumentacji Archiwum stanowią:

- 1) spisy zdawczo-odbiorcze;
- 2) baza danych zawierająca spis zgromadzonych dokumentów;
- 3) baza danych zawierająca spis udzielonych informacji;
- 4) publicznie dostępne wykazy, w których zamieszcza się dane o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie.

§ 23. Dokumentacja mierniczo-geologiczna zlikwidowanych zakładów górniczych lub zakładów zgromadzona w Archiwum jest przechowywana wiecznie.

Rozdział 6

Przepis końcowy

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.³⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Rady 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 134, z późn. zm.).

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 19 czerwca 2002 r. w sprawie dokumentacji mierniczo-geologicznej (Dz. U. Nr 92, poz. 819), które na podstawie art. 224 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY
DEPARTAMENT PRAWNY

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

13.10.2011r.

Dyrektor
Departamentu Prawnego

Przemysław Grzesiok
Przemysław GRZESIOK

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKONYWANIA PRAC GEODEZYJNYCH I GEOLOGICZNYCH W CELU SPORZĄDZENIA, AKTUALIZACJI I UZUPEŁNIANIA DOKUMENTACJI MIERNICZO-GEOLOGICZNEJ

I. PRACE GEODEZYJNE

1. WYMAGANIA OGÓLNE

1.1. Pomiary geodezyjne dla potrzeb zakładów górniczych lub zakładów wykonuje się, używając sprawdzonych i zrektyfikowanych narzędzi pomiarowych; do pomiaru odległości używa się narzędzi posiadających aktualne świadectwo komparacji.

1.2. Wyniki pomiarów geodezyjnych zapisuje się w dziennikach pomiarowych, na szkicach lub na informatycznych nośnikach danych.

1.3. W dokumentach pomiarowych dla każdego pomiaru zamieszcza się informację o zastosowanych narzędziach pomiarowych, szkic, datę pomiaru, miejsce pomiaru oraz imiona i nazwiska osób wykonujących pomiar.

1.4. Zmiany treści zapisu w dzienniku pomiarowym dokonuje się wyłącznie przez przekreślenie pierwotnej treści zapisu, w sposób umożliwiający jej odczytanie i wpisanie nad skreśloną treścią nowego zapisu.

1.5. Szkic, o którym mowa w pkt 1.3, sporządza się, stosując obowiązujące w geodezji zasady sporządzania szkiców oraz znaki umowne.

1.6. Zgodność wykonania pomiarów geodezyjnych i prac obliczeniowych z wiedzą techniczną oraz wymaganiami określonymi w rozporządzeniu potwierdza mierniczy górniczy.

2. WYKONYWANIE PRAC GEODEZYJNYCH NA POWIERZCHNI ZAKŁADÓW GÓRNICZYCH

2.1. Przepisy niniejszej części załącznika stosuje się do:

- 1) zakładania osnów geodezyjnych dla potrzeb zakładu górniczego lub zakładu;
- 2) sporządzania i uzupełniania map sytuacyjno-wysokościowych powierzchni podziemnych i odkrywkowych zakładów górniczych, zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, zakładów górniczych prowadzących podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub podziemne składowanie odpadów lub zakładów;
- 3) geodezyjnej obsługi realizacji obiektów budowlanych zakładu górniczego lub zakładu;
- 4) wykonywania pomiarów inwentaryzacyjnych i kontrolnych urządzeń i obiektów, pomiarów deformacji na terenach górniczych lub w obrębie przestrzeni, w której jest prowadzona działalność określona w art. 2 ust. 1 ustawy, a także innych pomiarów na powierzchni, związanych z ruchem zakładu górniczego lub zakładu.

2.2. Pomiary geodezyjne na powierzchni wykonuje się w oparciu o osnowę geodezyjną określoną w państwowym systemie odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2.3. Pomiary geodezyjne na powierzchni mające na celu założenie lub uzupełnienie osnowy geodezyjnej oraz pomiary szczegółów terenowych stanowiących treść górniczych map sytuacyjno-wysokościowych powierzchni wykonuje się zgodnie ze standardami technicznymi zakładania i utrzymywania podstawowych osnow geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych oraz szczegółowych osnow geodezyjnych oraz standardami technicznymi dotyczącymi tworzenia tych baz, ich aktualizacji i udostępniania, określonymi w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2.4. Pomiary realizacyjne i kontrolne związane z ruchem zakładu górniczego lub zakładu wykonuje się zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne, Polskich Normach, normach technicznych, instrukcjach technicznych oraz w indywidualnych projektach prac geodezyjnych. Pomiary, których sposób wykonywania nie został określony w przepisach prawa, wykonuje się zgodnie z zasadami wiedzy technicznej oraz metodami zapewniającymi dokładność wymaganą dla uzyskania założonego celu.

2.5. Do sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej obiektów budowlanych zakładu górniczego lub zakładu stosuje się przepisy dotyczące rodzaju i zakresu opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjnych obowiązujących w budownictwie, wydane na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.⁴⁾).

2.6. Do zakładania osnow geodezyjnych stosuje się techniki i metody pomiarowe zapewniające uzyskanie wymaganych dokładności.

2.7. Stosowanie nowoczesnych przyrządów i technik pomiarowych do zakładania lub aktualizacji osnowy geodezyjnej dla potrzeb zakładu górniczego lub zakładu ma zapewnić wymagane dokładności określenia współrzędnych punktów tej osnowy.

2.8. Poziomą osnowę geodezyjną na powierzchni stanowią punkty podstawowej, szczegółowej i pomiarowej osnowy geodezyjnej, założonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2.9. Nową poziomą osnowę geodezyjną zakłada się, jeżeli liczba i rozmieszczenie istniejących punktów osnowy lub jej dokładność są niewystarczające do wykonania określonej pracy geodezyjnej.

2.10. Wysokościową osnowę geodezyjną na powierzchni stanowią punkty podstawowej, szczegółowej i pomiarowej osnowy geodezyjnej, założonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2.11. Pomiary wysokościowe wykonuje się w nawiązaniu do istniejących punktów wysokościowych wyższej lub tej samej klasy, które w wyniku odpowiednich pomiarów kontrolnych uznane zostały za przydatne do nawiązania.

2.12. Przydatność punktów wysokościowych do nawiązania ustala się przez kontrolny pomiar różnicy wysokości, której wartość w odniesieniu do wielkości określonej podczas pomiaru pierwotnego nie może przekraczać:

1) dla osnowy podstawowej (niwelacja precyzyjna):

a) I klasy — $2\sqrt{L}$ [mm],

b) II klasy — $4\sqrt{L}$ [mm],

2) dla osnowy szczegółowej (niwelacja techniczna lub precyzyjna):

a) III klasy — $8\sqrt{L}$ [mm],

b) IV klasy — $20\sqrt{L}$ [mm]

— gdzie L oznacza długość odcinka niwelacji między punktami, wyrażoną w kilometrach.

2.13. Wymagań, o których mowa w pkt 2.12, nie stosuje się do pomiarów nawiązania dla pomiarów deformacji terenu, obiektów i urządzeń. Do wykonywania tych pomiarów stosuje się wymagania dokładnościowe ustalone w projekcie pomiarów deformacji, w zależności od oczekiwanych wartości wielkości wskaźników deformacji.

2.14. Pomiary szczegółów terenowych oraz podziemnego uzbrojenia terenu wykonuje się w oparciu o poziomą i wysokościową osnowę geodezyjną, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2.15. Pomiary środka otworów wiertniczych, szybów i szybków wykonuje się dwukrotnie w sposób niezależny. Położenie poziome środka wszystkich otworów wiertniczych, szybów i szybków wyznacza się z dokładnością nie mniejszą niż 0,15 m, a położenie wysokościowe — z dokładnością nie mniejszą niż 0,05 m.

3. WYKONYWANIE PRAC GEODEZYJNYCH W PODZIEMNYCH WYROBISKACH GÓRNICZYCH

3.1. Osnowy geodezyjne w podziemnej części podziemnego zakładu górniczego lub zakładu, zwane dalej w pkt 3.1.1—3.4.2 „osnowami geodezyjnymi”, stanowią podstawę do sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej zakładu górniczego lub zakładu. Są one wykorzystywane w szczególności do:

- 1) prawidłowego odwzorowania wyrobisk górniczych na mapach górniczych;
- 2) prawidłowego i bezpiecznego realizowania projektów robót górniczych;
- 3) rozwiązywania problemów przebitkowych;
- 4) prawidłowej i bezpiecznej eksploatacji urządzeń wyciągowych i transportowych.

3.1.1. Osnowę geodezyjną stanowią zbiory punktów geodezyjnych, których współrzędne są określone w jednolitym dla całego zakładu górniczego lub zakładu układzie współrzędnych.

3.1.2. Osnowa geodezyjna obejmuje:

- 1) osnowę poziomą;
- 2) osnowę wysokościową.

3.1.3. Poziomą i wysokościową osnowę geodezyjną dla sporządzenia dokumentacji mierniczo-geologicznej w podziemnym zakładzie górniczym lub zakładzie stanowią:

- 1) osnowa podstawowa;
- 2) osnowa szczegółowa;
- 3) osnowa pomiarowa.

3.1.4. Strukturę osnowy geodezyjnej, lokalizację punktów i sposób ich stabilizacji oraz szczegółowy sposób wykonywania pomiarów ustala mierniczy górniczy, biorąc pod uwagę model i strukturę zakładu górniczego lub zakładu, zakres planowanych robót górniczych oraz wymagania dokładnościowe określone w rozporządzeniu.

3.1.5. Podstawową osnowę geodezyjną zakłada się w celu orientacji wyrobisk górniczych oraz nawiązania do punktów osnowy szczegółowej i pomiarowej. Podstawową osnowę geodezyjną nawiązuje się do punktów podstawowej i szczegółowej osnowy geodezyjnej na powierzchni. W przypadkach uzasadnionych warunkami górniczymi dopuszcza się nawiązanie podstawowej osnowy geodezyjnej danego poziomu do punktów podstawowej osnowy geodezyjnej innego poziomu.

3.1.6. Szczegółową osnowę geodezyjną zakłada się w korytarzowych wyrobiskach udostępniających o długim okresie utrzymywania. Osnowę tę nawiązuje się do punktów podstawowej osnowy geodezyjnej.

3.1.7. Pomiarową osnowę geodezyjną zakłada się w wyrobiskach przygotowawczych i eksploatacyjnych o krótkim okresie utrzymywania. Osnowę tę nawiązuje się do punktów szczegółowej lub podstawowej osnowy geodezyjnej.

3.1.8. Dokładność podziemnej osnowy geodezyjnej charakteryzują, w zależności od potrzeb, wielkości błędów średnich: sytuacyjnego położenia punktu, wysokości punktu, azymutu boku, określonych względem punktów nawiązania osnowy geodezyjnej, przyjmowanych jako bezbłędne.

3.1.9. Stabilizację punktów geodezyjnych:

- 1) podstawowej osnowy geodezyjnej — wykonuje się w sposób trwały w górotworze lub w obudowie wyrobisk górniczych, w miejscach przewidywanych nawiązań do punktów szczegółowej osnowy geodezyjnej;
- 2) szczegółowej osnowy geodezyjnej — wykonuje się w sposób trwały, jeżeli jest to technicznie możliwe;
- 3) pomiarowej osnowy geodezyjnej — można wykonywać w sposób nietrwały, stosując metodę punktów chwilowych (straconych).

3.1.10. Numerację punktów osnowy geodezyjnej zakładu górniczego lub zakładu ujednocia się. Punkty osnowy oznacza się w sposób umożliwiający ich jednoznaczną identyfikację.

3.1.11. W przypadku zniszczenia lub stwierdzenia nieprzydatności punktów geodezyjnych do nawiązania określonej części osnowy geodezyjnej, wykonuje się powtórny pomiar. Dopuszcza się nawiązanie nowej osnowy geodezyjnej metodą wliczenia pomiędzy punktami osnowy, których stałość została sprawdzona pomiarem kontrolnym.

3.1.12. Poziomą podstawową osnowę geodezyjną stanowią niezależne grupy punktów zlokalizowane w pobliżu wyrobisk górniczych udostępniających dany poziom oraz zbiory punktów tworzących ciągi poligonowe pomiędzy tymi wyrobiskami.

3.1.13. Pomiar poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej wykonuje się w oparciu o sporządzony przez mierniczego górniczego projekt zawierający wstępną analizę dokładności oraz uzasadnienie wyboru metody pomiaru.

3.1.14. Poziomą podstawową osnowę geodezyjną charakteryzuje średni błąd położenia punktu $M_p \leq 0,15$ m oraz średni błąd azymutu boku $M_A \leq 45''$.

3.1.15. Nawiązanie pomiarów poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej (orientacja pozioma) wykonuje się do punktów osnowy geodezyjnej na powierzchni metodą orientacji wliczeniowej lub giroskopowej.

3.1.16. Podczas nawiązania pomiarów do poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej na innym poziomie wykorzystuje się te punkty, dla których różnica wielkości kąta oraz długości pomiędzy pomiarem pierwotnym i kontrolnym spełnia warunki: $D_\beta \leq 50''$ oraz $D_l \leq 2,5 \cdot \sqrt{l}$ [mm], gdzie l oznacza długość boku nawiązania, wyrażoną w metrach.

3.1.17. Orientację poziomą wykonuje się dwukrotnie w sposób niezależny.

3.1.18. Pomiar poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej można uznać za poprawny, jeżeli różnica dwukrotnego wyznaczenia azymutu boku nie przekracza $120''$.

3.1.19. Pomiary kątów, długości i giroazymutów na powierzchni oraz na orientowanym poziomie wykonuje się dwukrotnie w sposób niezależny, stosując podczas pomiaru kątów podwójne centrowanie instrumentu.

3.1.20. Długości boków podstawowej osnowy geodezyjnej wynoszą więcej niż 100 m.

3.1.21. Różnice wartości uzyskanych z dwukrotnego pomiaru kątów, azymutów i długości spełniają warunki: $d_{\beta} \leq 50''$, $d_{\alpha} \leq 120''$, $d_l \leq 1,5 \cdot \sqrt{l}$ [mm], gdzie l oznacza długość boku, wyrażoną w metrach.

3.1.22. Długości ciągów poligonowych poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej nie mogą przekraczać:

- 1) 8 000 m — dla ciągu wliczeniowego z giroazymutem pomierzonym w środku;
- 2) 3 000 m — dla ciągu wiszącego z giroazymutem pomierzonym na ostatnim boku.

3.1.23. Obliczenie współrzędnych punktów poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej wykonuje się z wyrównaniem spostrzeżeń metodą ścisłą oraz z oceną dokładności po wyrównaniu.

3.1.24. Wyniki pomiarów poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej zestawia mierniczy górniczy w operacie zawierającym:

- 1) projekt osnowy geodezyjnej;
- 2) sprawozdanie z pomiarów;
- 3) opis lokalizacji trwale zastabilizowanych punktów;
- 4) dokumentację pomiarową i obliczeniową;
- 5) wykaz współrzędnych punktów i azymutów boków osnowy geodezyjnej, wraz ze średnimi błędami ich wyznaczenia;
- 6) mapę poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej.

3.1.25. W przypadku powstania dodatkowych możliwości nawiązania poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej wykonuje się pomiar uzupełniający i ponownie wyrównuje tę osnowę.

3.1.26. W przypadku ponownego wyrównania poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej, nawiązaną do niej osnowę szczegółową przelicza się, jeżeli różnice współrzędnych punktów i azymutu boków nawiązania przekraczają wartości podwójnego błędu średniego ich wyznaczenia.

3.1.27. Poziomą szczegółową osnowę geodezyjną charakteryzuje błąd średni położenia punktów $M_p \leq 0,30$ m oraz błąd średni azymutu boków $M_{\alpha} \leq 100''$.

3.1.28. Nawiązanie poziomej szczegółowej osnowy geodezyjnej wykonuje się do punktów podstawowej lub szczegółowej osnowy geodezyjnej po skontrolowaniu ich stałości.

3.1.29. Za przydatne do nawiązania poziomej szczegółowej osnowy geodezyjnej uznaje się te punkty podstawowej lub szczegółowej osnowy geodezyjnej, dla których różnica między aktualnym i pierwotnym pomiarem lub danymi wyliczonymi ze współrzędnych spełnia warunki:

- 1) dla pomiarów kątowych $D_{\beta} \leq 75''$ [mm];
- 2) dla pomiarów długości $D_l \leq 2,5 \cdot \sqrt{l}$ [mm], gdzie l oznacza długość boku, wyrażoną w metrach.

3.1.30. Pomiary elementów poziomej szczegółowej osnowy geodezyjnej wykonuje się dwukrotnie w sposób niezależny, stosując podczas pomiaru kątów podwójne centrowanie instrumentu.

3.1.31. Poziomą szczegółową osnowę geodezyjną wykonuje się metodą poligonizacji. Założenie nowej szczegółowej osnowy geodezyjnej w celu realizacji zadań przebitkowych poprzedza się sporządzeniem projektu osnowy geodezyjnej oraz wstępną analizą dokładności.

3.1.32. Lokalizację punktów poziomej szczegółowej osnowy geodezyjnej projektuje się tak, aby wzajemne odległości między nimi były w miarę możliwości większe niż 40 m.

3.1.33. Różnice wartości uzyskanych z dwukrotnego pomiaru kąta, azymutu i długości spełniają warunki: $d_{\beta} \leq 75''$, $d_A \leq 120''$, $d_l \leq 2,0 \cdot \sqrt{l}$ [mm], gdzie l oznacza długość boku, wyrażoną w metrach.

3.1.34. Długości ciągów jednostronnie nawiązanych (wiszących), w których kąty i odległości są mierzone z wymaganą dokładnością, nie mogą być dłuższe niż 2 500 m.

3.1.35. Obliczenie współrzędnych punktów poziomej szczegółowej osnowy geodezyjnej wykonuje się z wyrównaniem spostrzeżeń i oceną dokładności po wyrównaniu, uwzględniając błędność elementów nawiązania punktów podstawowej lub szczegółowej osnowy geodezyjnej.

3.1.36. Wyrównanie pojedynczych ciągów poligonowych w przypadku dwustronnego nawiązania do punktów podstawowej lub szczegółowej osnowy geodezyjnej można przeprowadzić metodą przybliżoną. Pomiar poligonowy uznaje się za poprawny, jeżeli:

- 1) odchyłka kątowa nie przekracza wartości $80'' \cdot \sqrt{n}$, gdzie n oznacza liczbę pomierzonych kątów;
- 2) odchyłka liniowa nie przekracza wartości $10 \cdot \sqrt{L}$ [mm], gdzie L oznacza sumę długości boków poligonowych, wyrażoną w metrach.

3.1.37. Jeżeli pozioma szczegółowa osnowa geodezyjna została rozbudowana o dodatkowe ciągi, wpływające w sposób istotny na jej dokładność, powtórnie wyrównuje się tę osnowę w całości w nawiązaniu do punktów podstawowej lub szczegółowej osnowy geodezyjnej.

3.1.38. W przypadku ponownego wyrównania poziomej szczegółowej osnowy geodezyjnej, o przeliczeniu nawiązanych do niej ciągów osnowy pomiarowej decyduje mierniczy górniczy.

3.1.39. Poziomą pomiarową osnowę geodezyjną charakteryzuje błąd średni położenia punktów $M_p \leq 0,50$ m oraz błąd średni azymutu boków $M_A \leq 500''$.

3.1.40. Poziomą pomiarową osnowę geodezyjną tworzą pojedyncze ciągi poligonowe nawiązane do punktów podstawowej lub szczegółowej osnowy geodezyjnej.

3.1.41. Za przydatne do nawiązania poziomej pomiarowej osnowy geodezyjnej uznaje się punkty, dla których różnica pomiędzy aktualnym i pierwotnym pomiarem lub danymi obliczonymi ze współrzędnych spełnia warunki:

- 1) dla pomiarów kątowych — $D_{\beta} \leq 400''$;
- 2) dla pomiarów długości — $D_l \leq 0,04$ m.

3.1.42. Pomiary kątów wierzchołkowych lub kątów kierunkowych w poziomej pomiarowej osnowie geodezyjnej mogą być wykonywane jeden raz. Kąt na stanowisku mierzy się instrumentem o dokładności odczytu nie mniejszej niż $100''$.

3.1.43. Pomiar odległości boków w poziomej pomiarowej osnowie geodezyjnej wykonuje się dwukrotnie. Różnica dwukrotnego pomiaru długości boku spełnia warunek $d_l \leq 0,02$ m.

3.1.44. Długość ciągu poligonowego w poziomej pomiarowej osnowie geodezyjnej nie może przekraczać:

- 1) 500 m — dla ciągu wiszącego mierzonego jednokrotnie;
- 2) 1000 m — dla ciągu wiszącego mierzonego dwukrotnie;
- 3) 1500 m — dla ciągu dwustronnie nawiązanego.

3.1.45. W przypadku zakładania ciągów dłuższych niż określone w pkt 3.1.44 mierniczy górniczy opracowuje projekt pomiaru, zapewniający uzyskanie wymaganej dokładności położenia punktów w ciągu.

3.1.46. Wyrównanie ciągów poziomej pomiarowej osnowy geodezyjnej może być wykonywane metodą przybliżoną. Pomiar uznaje się za poprawny, jeżeli odchyłka liniowa ciągu nie przekracza wartości $20 \cdot \sqrt{L}$ [mm], gdzie L oznacza długość ciągu, wyrażoną w metrach, a odchyłka kątowa ciągu nie przekracza $200'' \cdot \sqrt{n}$, gdzie n oznacza liczbę kątów w ciągu.

3.1.47. Podstawową wysokościową osnowę geodezyjną stanowią punkty wysokościowe w podziemnych wyrobiskach zakładu górniczego lub zakładu, których rzędną wysokościową wyznaczono w układzie odniesienia obowiązującym na powierzchni.

3.1.48. Do nawiązania pomiarów orientacji wysokościowej wykorzystuje się znaki wysokościowe podstawowej lub szczegółowej osnowy geodezyjnej na powierzchni terenu lub znaki wysokościowe podstawowej podziemnej osnowy geodezyjnej, których rzędne wysokości zostały określone w wyniku wcześniej wykonanych pomiarów. Stałość tych znaków sprawdza się pomiarem kontrolnym.

3.1.49. Orientację wysokościową wykonuje się dwukrotnie w sposób niezależny.

3.1.50. Na każdym orientowanym poziomie zakłada się po 2 znaki wysokościowe, zastabilizowane w górotworze lub w obudowie wyrobisk górniczych w pobliżu szybu, oraz co najmniej jeden znak kontrolny w odległości około 50 m od tych znaków.

3.1.51. Orientację wysokościową przez wyrobiska górnicze pochyłe wykonuje się metodą niwelacji geometrycznej lub niwelacji trygonometrycznej.

3.1.52. Do pomierzonej różnicy wysokości wprowadza się niezbędne poprawki wynikające z zastosowanej metody, stałe instrumentalne oraz poprawki eliminujące wpływ czynników zewnętrznych.

3.1.53. Wyniki orientacji wysokościowej zestawia mierniczy górniczy w operacie zawierającym:

- 1) sprawozdanie techniczne;
- 2) opis lokalizacji znaków wysokościowych;
- 3) dokumentację pomiarowo-obliczeniową;
- 4) wykaz wysokości znaków wraz z oceną ich błędności;
- 5) mapę usytuowania znaków wysokościowych.

3.1.54. Orientację wysokościową wykonuje się z dokładnością zapewniającą wyznaczenie wysokości punktu na orientowanym poziomie względem punktu nawiązania z błędem średnim: $M_H \leq 5 + 0,02 \cdot H$ [mm], gdzie H oznacza głębokość orientowanego poziomu, wyrażoną w metrach.

3.1.55. Różnica wysokości określonych z 2 niezależnych pomiarów przeniesienia wysokości spełnia warunek określony wzorem: $d_H \leq 15 + 0,06 \cdot H$ [mm], gdzie H oznacza głębokość orientowanego poziomu, wyrażoną w metrach.

3.1.56. Szczegółowa i pomiarowa wysokościowa osnowa geodezyjna stanowią podstawę dla określenia położenia wyrobisk górniczych i elementów geologicznych w płaszczyźnie pionowej oraz do realizacji projektów prowadzenia robót górniczych.

3.1.57. Szczegółową wysokościową osnowę geodezyjną zakłada się w podstawowych wyrobiskach chodnikowych zakładu górniczego lub zakładu.

3.1.58. Pomiarową wysokościową osnowę geodezyjną zakłada się w drugorzędnych wyrobiskach chodnikowych oraz w wyrobiskach eksploatacyjnych.

3.1.59. Wysokości punktów szczegółowej i pomiarowej osnowy geodezyjnej wyznacza się metodą niwelacji geometrycznej lub niwelacji trygonometrycznej.

3.1.60. Znaki szczegółowej wysokościowej osnowy geodezyjnej stabilizuje się w sposób trwały; stanowią je specjalne znaki wysokościowe (repery) oraz punkty poziomej podstawowej i szczegółowej osnowy geodezyjnej.

3.1.61. Pomiarową wysokościową osnowę geodezyjną stanowią punkty poziomej pomiarowej osnowy geodezyjnej oraz inne znaki wysokościowe.

3.1.62. Wysokościową osnowę geodezyjną charakteryzują średnie błędy wyznaczenia wysokości punktów (reperów) wynoszące: $M_H \leq 0,06$ m — dla podstawowej osnowy geodezyjnej, $M_H \leq 0,10$ m — dla szczegółowej osnowy geodezyjnej oraz $M_H \leq 0,20$ m — dla pomiarowej osnowy geodezyjnej.

3.1.63. Miernicy górniczy sporządza i uzupełnia wykaz wysokości znaków niwelacyjnych podstawowej i szczegółowej wysokościowej osnowy geodezyjnej na poszczególnych poziomach, zawierający:

- 1) numer znaku;
- 2) numer ewidencyjny dziennika pomiarowego;
- 3) wysokość znaku;
- 4) mapę poziomu z lokalizacją znaków.

3.1.64. Pomiar wysokościowej osnowy geodezyjnej metodą niwelacji geometrycznej stosuje się w wyrobiskach górniczych poziomych i o małym nachyleniu.

3.1.65. Ciągi niwelacyjne dowiązuje się do co najmniej 2 znaków wysokościowych, po uprzednim sprawdzeniu ich stałości. Odchyłka różnic wysokości pomierzonych i obliczonych nie może przekraczać: $D_{\Delta h} \leq 15 \cdot \sqrt{L}$ [mm] dla osnowy podstawowej, oraz $D_{\Delta h} \leq 30 \cdot \sqrt{L}$ [mm] dla osnowy szczegółowej, gdzie L oznacza odległość pomiędzy punktami nawiązania, wyrażoną w kilometrach.

3.1.66. Niwelację geometryczną ciągu wykonuje się dwukrotnie. Różnica w określeniu sumy przyrostów wysokości dla tych pomiarów pomiędzy znakami szczegółowej osnowy geodezyjnej nie może przekraczać wartości: $d_{\Delta h} \leq 30 \cdot \sqrt{L}$ [mm], gdzie L oznacza odległość między znakami, wyrażoną w kilometrach.

3.1.67. Metodę niwelacji trygonometrycznej można stosować w osnowach szczegółowych zakładanych w wyrobiskach górniczych pochyłych oraz w trakcie realizacji pomiarowej wysokościowej osnowy geodezyjnej.

3.1.68. Niwelację trygonometryczną nawiązuje się co najmniej do 2 znaków wysokościowych po uprzednim sprawdzeniu ich stałości. Odchyłka przyrostów wysokości między tymi znakami z pomiaru i obliczeń nie może przekraczać: $D_{\Delta h} \leq 100 \cdot \sqrt{L}$ [mm] w szczegółowych osnowach geodezyjnych oraz $D_{\Delta h} \leq 200 \cdot \sqrt{L}$ [mm] w pomiarowych osnowach geodezyjnych, gdzie L oznacza odległość punktów nawiązania, wyrażoną w kilometrach.

3.1.69. Niwelację trygonometryczną szczegółowej osnowy geodezyjnej wykonuje się dwukrotnie w sposób niezależny. Odchyłka między sumą przyrostów wysokości z obu pomiarów nie może przekraczać wartości $d_{\Delta h} \leq 100 \cdot \sqrt{L}$ [mm], gdzie L oznacza długość ciągu niwelacyjnego, wyrażoną w kilometrach.

3.2. Pomiar realizacyjny w podziemnym zakładzie górniczym lub zakładzie wykonuje się w celu prowadzenia wyrobisk górniczych, budowy obiektów i urządzeń w wyrobiskach górniczych, obsługi wierceń, obsługi drażenia, zbrojenia szybów i szybków oraz montażu wież szybowych i urządzeń wyciągowych.

3.2.1. Pomiar realizacyjny na potrzeby prowadzenia wyrobisk górniczych wykonuje w sposób umożliwiający prowadzenie tych wyrobisk zgodnie z planem ruchu zakładu górniczego lub zakładu. Podstawę dla pomiarów realizacyjnych stanowi pozioma i wysokościowa osnowa geodezyjna. Czynności miernicze obejmują pomiary miernicze dla celów przebitkowych oraz zadawanie i kontrolowanie kierunków prowadzenia wyrobisk górniczych.

3.2.2. Określa się następujące wymagania dla pomiarów mierniczych wykonywanych dla celów przebitkowych:

- 1) mierniczy górniczy uzgadnia tolerancję zbitcia wyrobisk górniczych z kierownikiem ruchu zakładu górniczego lub zakładu;
- 2) mierniczy górniczy przeprowadza, przed przystąpieniem do pomiarów, wstępną analizę dokładności w oparciu o projekt techniczny i warunki techniczne, w celu ustalenia metod pomiarowych zapewniających wymaganą dokładność zbitcia wyrobisk górniczych; w uzasadnionych przypadkach pomiary oraz obliczenia mogą być wykonywane w układzie lokalnym;
- 3) mierniczy górniczy opracowuje mierniczy projekt zbitcia wyrobisk górniczych.

3.2.3. Po zakończeniu robót przebitkowych powiązuje się pomiarami osnowę geodezyjną, wyrównuje sytuacyjną i wysokościową osnowę geodezyjną oraz ustala rzeczywistą dokładność zbitcia.

3.2.4. Zadawanie kierunków prowadzenia wyrobisk górniczych wykonuje się w celu ich realizacji zgodnie z projektem technicznym, o którym mowa w pkt 3.2.2 ppkt 2.

3.2.5. Utrwalenie znaków lub urządzeń wyznaczających kierunek wyrobiska górniczego wykonuje się w sposób zapewniający możliwość bieżącej kontroli stałości tego kierunku.

3.2.6. Dla potrzeb sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej związanej z budową obiektów i montażem urządzeń w wyrobiskach górniczych można zakładać lokalne osnowy realizacyjne dostosowane do geometrii obiektów oraz do specyfiki robót budowlano-montażowych.

3.2.7. Mierniczy górniczy dostosowuje dokładność pomiarów realizacyjnych indywidualnie do tolerancji określonych w projekcie technicznym obiektu, w normie technicznej lub uzgadnia ją z wykonawcą obiektu.

3.2.8. Pomiary realizacyjne dla obsługi wierceń mają na celu wyznaczenie w wyrobisku górniczym miejsca rozpoczęcia wiercenia otworu wiertniczego oraz nadanie kierunku pionowego i poziomego osi otworu, zgodnie z projektem technicznym wiercenia.

3.2.9. Jeżeli projektowane wiercenie ma na celu połączenie istniejących wyrobisk górniczych, obsługa takiego wiercenia wymaga uprzedniego rozwiązania zadania przebitkowego.

3.2.10. Geodezyjna obsługa drażenia szybów lub szybików ma na celu zapewnienie poprawnej realizacji projektu technicznego drażenia tych obiektów.

3.2.11. Główne osie szybu stabilizuje się na powierzchni w sposób trwały, wieloznakowo.

3.2.12. Główne osie szybu przenosi się w głąb szybu w miarę potrzeb, wykonując trwałą stabilizację znaków osiowych na klamrach zamocowanych trwale w obudowie szybu.

3.2.13. Wymagania dokładnościowe dla geodezyjnej obsługi drażenia szybu lub szybiku ustala się na podstawie wymagań projektu technicznego.

3.2.14. Geodezyjne pomiary realizacyjne dla montażu urządzeń wyciągowych obejmują montaż i ustawianie wież szybowych, ustawianie maszyny wyciągowej oraz montaż przewodników naczyń wyciągowych. Podstawą tych pomiarów jest projekt techniczny zbrojenia szybu, montażu wieży szybowej i maszyny wyciągowej, a wymagania dokładnościowe określają normy, a także przepisy dotyczące eksploatacji urządzeń wyciągowych, wydane na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy.

3.3. Geodezyjne pomiary inwentaryzacyjne wykonuje się w celu:

- 1) odwzorowania wyrobisk górniczych na mapach górniczych;
- 2) kontroli usytuowania obiektów oraz urządzeń górniczych: maszyn i urządzeń wyciągowych, wież szybowych oraz kół linowych;

- 3) obserwacji ruchów górotworu i ich skutków;
- 4) kontroli postępu robót górniczych oraz ich zgodności z planem ruchu zakładu górniczego lub zakładu;
- 5) prowadzenia zadań przebitkowych.

3.3.1. Geodezyjne pomiary inwentaryzacyjne wykonuje się w oparciu o założone w zakładzie górniczym lub zakładzie osnowy geodezyjne.

3.3.2. Dokładność geodezyjnych pomiarów inwentaryzacyjnych dostosowuje się do celu pomiaru, skali map górniczych i innych dokumentów kartograficznych tworzonych na podstawie pomiaru oraz do zmienności przestrzennej elementów będących przedmiotem pomiaru.

3.3.3. Geodezyjne pomiary inwentaryzacyjne wykonuje się metodą zdjęcia szczegółów, tak, aby określić położenie punktów sytuacyjnych względem punktów osnowy geodezyjnej z dokładnością nie mniejszą niż $M \cdot 10^{-4}$ [m], gdzie M oznacza mianownik skali mapy podstawowej.

3.4. Obserwacje ruchów górotworu oraz ich skutków obejmują:

- 1) pomiary konwergencji wyrobisk górniczych;
- 2) pomiary przemieszczeń w wyrobiskach górniczych;
- 3) pomiary kontrolne geometrii obudowy szybów, elementów ich zbrojenia, prostoliniowości torów prowadzenia naczyń wyciągowych oraz odstępów ruchowych;
- 4) pomiary deformacji powierzchni ziemi w sieciach i liniach obserwacyjnych oraz w punktach rozproszonych;
- 5) pomiary deformacji budynków i budowli;
- 6) pomiary wychyleń obiektów budowlanych.

3.4.1. Pomiary deformacji wykonuje się w dostosowaniu do ich celu i wielkości spodziewanych deformacji, w oparciu o projekt sporządzony przez mierniczego górniczego i zatwierdzony przez kierownika ruchu zakładu górniczego lub zakładu.

4. WYKONYWANIE PRAC GEODEZYJNYCH W ODKRYWKOWYCH ZAKŁADACH GÓRNICZYCH ORAZ W ZAKŁADACH GÓRNICZYCH WYDOBYWAJĄCYCH KOPALINY OTWORAMI WIERTNICZYMI

4.1. Do wykonywania prac geodezyjnych na powierzchni terenu górniczego odkrywkowych zakładów górniczych oraz zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, z wyłączeniem wyrobisk eksploatacyjnych, stosuje się odpowiednio wymagania dotyczące pomiaru określone w pkt 2.

4.2. Dla potrzeb aktualizacji mapy sytuacyjno-wysokościowej powierzchni w granicach terenu górniczego stosuje się wymagania określone w przepisach ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

4.3. Pomiary geodezyjne wykonuje się w celu:

- 1) odwzorowania wyrobisk górniczych na mapach górniczych;
- 2) kontroli postępu robót górniczych oraz ich zgodności z planem ruchu zakładu górniczego;
- 3) kontroli usytuowania obiektów oraz urządzeń zakładu górniczego;
- 4) wyznaczania granic filarów ochronnych i pasów ochronnych oraz kontrolowania prowadzenia eksploatacji stosownie do ustalonych granic;
- 5) obserwacji ruchów górotworu i ich skutków;
- 6) sporządzania dokumentacji mierniczej dla prowadzenia rekultywacji.

4.4. W zakresie wykonywania pomiarów geodezyjnych w wyrobiskach podziemnych odkrywkowych zakładów górniczych stosuje się odpowiednio wymagania określone w pkt 3.

4.5. Podstawę dla wykonywania pomiarów geodezyjnych na terenie odkrywkowych zakładów górniczych oraz zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi stanowi pomiarowa osnowa geodezyjna nawiązana do szczegółowej lub podstawowej osnowy geodezyjnej.

4.6. W zależności od wymagań technologii pomiaru, w dostosowaniu do ukształtowania, wielkości i rozmieszczenia wyrobisk górniczych, zakłada się poziome, wysokościowe oraz przestrzenne osnowy geodezyjne.

4.7. Założenie oraz pomiar podstawowej i szczegółowej osnowy geodezyjnej poprzedza się projektem, obejmującym wstępną analizę dokładności wraz z określeniem średniego błędu położenia punktów tej osnowy.

4.8. Nawiązanie pomiarowej osnowy geodezyjnej poprzedza się kontrolą stałości punktów nawiązania, przez pomiar elementów kontrolnych, z uwzględnieniem ich dokładności.

4.9. Za podstawowe kryterium wyboru technologii pomiaru osnowy geodezyjnej przyjmuje się średni błąd położenia punktu dla poziomych i przestrzennych osnow geodezyjnych oraz średni błąd określenia wysokości punktu dla wysokościowych osnow geodezyjnych.

4.10. W wyrobiskach eksploatacyjnych oraz na obszarze zwałowisk nadkładu dokładność pomiarowej osnowy geodezyjnej charakteryzuje się średnim błędem położenia punktu o wartości mniejszej niż 0,20 m w odniesieniu do punktów nawiązania.

4.11. Metody pomiarów sytuacyjno-wysokościowych wyrobisk eksploatacyjnych oraz zwałowisk nadkładu ustala się w zależności od warunków lokalnych.

4.12. Osnowa geodezyjna dla pomiarów realizacyjnych zapewnia dokładność dostosowaną do wymagań budowy i użytkowania realizowanego obiektu.

4.13. Dla potrzeb wykonywania pomiarów deformacji powierzchni osnowa geodezyjna zapewnia dokładność określoną w przepisach ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne albo dokładność określoną w projekcie technicznym pomiarów, z uwzględnieniem rodzaju i wielkości przewidywanych deformacji.

4.14. W zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi wykonuje się pomiary położenia otworów wiertniczych badawczych, eksploatacyjnych i innych oraz pomiary kształtu pustek lub komór powstających w złożu w wyniku eksploatacji.

4.15. Współrzędne przestrzenne wlotów otworów wiertniczych wyznacza się z dokładnością 0,15 m względem punktów pomiarowej osnowy geodezyjnej.

4.16. Położenie komór eksploatacyjnych złóż soli wydobywanej metodą otworów wiertniczych określa się z uwzględnieniem wyników pomiaru krzywizny głębokich otworów ługowniczych.

4.17. Kształt komór w złożach kopaliny stałych wydobywanych metodą otworów wiertniczych mierzy się sondą ultradźwiękową lub echosondą. Obliczoną na podstawie pomiaru objętość komory porównuje się z objętością wydobytej kopaliny lub z objętością użytego materiału podsadzkowego. Dopuszczalna różnica pomiaru objętości dwiema niezależnymi metodami nie może przekraczać 5 % jej wartości. W przypadku braku dostępu do wykonania pomiaru części komory, różnica ta może wynosić do 10 % objętości.

4.18. Pomiar kształtu komory wykonuje się od rozpoczęcia budowy komory, z uwzględnieniem stadium wrębu komory, z częstotliwością uzgodnioną z kierownikiem ruchu zakładu górniczego.

4.19. Obliczanie objętości wybranych przestrzeni, zwałowisk nadkładu oraz składowisk urobku prowadzi się w sposób dostosowany do wymaganej dokładności, przyjętej metody pomiaru oraz kształtu i stopnia zróżnicowania mierzonej przestrzeni.

4.20. Błąd względny pomiaru objętości zwałowisk nadkładu oraz składowisk urobku nie może przekraczać dla objętości:

- 1) do 20 tys. m³ — 4 % objętości;
- 2) ponad 20 do 50 tys. m³ — 3 % objętości;
- 3) ponad 50 do 200 tys. m³ — 2 % objętości;
- 4) ponad 200 tys. m³ — 1 % objętości.

4.21. Przepisy pkt 4.20 stosuje się odpowiednio do oceny dokładności pomiarów zwałowisk nadkładu i składowisk urobku zlokalizowanych na powierzchni podziemnych zakładów górniczych.

II. PRACE GEOLOGICZNE

1. Pomiary inwentaryzacyjne elementów i zjawisk geologicznych, hydrogeologicznych oraz geologiczno-inżynierskich dla potrzeb zakładów górniczych lub zakładów wykonuje się przy użyciu sprawdzonych narzędzi pomiarowych.

1.1. Pomiary, o których mowa w pkt 1.1, wykonuje się w celu:

- 1) geologicznego rozpoznania i dokumentowania złoża;
- 2) rejestracji elementów i zjawisk geologicznych oraz hydrogeologicznych w złożu i w górotworze;
- 3) odwzorowania w dokumentacji mierniczo-geologicznej budowy, formy i sposobu zalegania złoża;
- 4) charakterystyki cech ilościowych, jakościowych i zjawisk zachodzących w złożu i górotworze;
- 5) geometryzacji tektoniki górotworu;
- 6) rejestrowania oraz prognozowania zagrożeń ze strony górotworu;
- 7) projektowania optymalnego sposobu zagospodarowania złoża;
- 8) określania parametrów geomechanicznych złoża oraz skał otaczających.

1.2. Pomiary, o których mowa w pkt 1.1, wykonuje się w wyrobiskach górniczych w nadkładzie i w złożu oraz w badawczych otworach wiertniczych.

1.3. Pomiary, o których mowa w pkt 1.1, wykonuje się w nawiązaniu do punktów osnowy geodezyjnej.

1.4. Pomiary, o których mowa w pkt 1.1, wykonuje się sukcesywnie w miarę prowadzenia wyrobisk górniczych.

1.5. Zakres szczegółowy, częstotliwość, sposób i dokładność pomiarów, o których mowa w pkt 1.1, dostosowuje się do zmienności elementów i zjawisk geologicznych, hydrogeologicznych oraz geologiczno-inżynierskich, a także skałi sporządzanych dokumentów kartograficznych; wymagania w tym zakresie ustala kierownik ruchu zakładu górniczego lub zakładu w uzgodnieniu z geologiem górniczym, a w przypadku wydobywania kopalin metodą odkrywkową w uzgodnieniu z geologiem górniczym albo osobą posiadającą kwalifikacje w zakresie sporządzania dokumentacji geologicznej złóż tych kopalin.

2. Wyniki pomiarów, o których mowa w pkt 1.1, zapisuje się w dokumentach pomiarowych, w sposób trwały.

2.1. W dokumentach pomiarowych zamieszcza się informację o zastosowanej metodzie pomiaru, szkic, datę pomiaru, miejsce pomiaru oraz imiona i nazwiska osób wykonujących pomiar.

2.2. Zmiany treści zapisu w dokumencie pomiarowym dokonuje się wyłącznie przez przekreślenie pierwotnej treści zapisu, w sposób umożliwiający jej odczytanie i wpisanie nad skreśloną treścią nowego zapisu.

2.3. Szkic, o którym mowa w pkt 2.1, sporządza się, stosując obowiązujące w geodezji zasady sporządzania szkiców oraz znaki umowne.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 45, poz. 235, Nr 94, poz. 551, Nr 135, poz. 789, Nr 142, poz. 829 i Nr 185, poz. 1092.

.....
 nazwa i adres zakładu górniczego/zakładu^{*)},
 którego dokumentację mierniczo-geologiczną
 przekazuje przedsiębiorca/podmiot^{*)}

.....
 (miejsowość)

.....
 (data)

PROTOKÓŁ PRZEKAZANIA

dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanego zakładu górniczego/zakładu^{*)}

.....
 do archiwum dokumentacji mierniczo-geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym

Realizując obowiązek określony w art. 131 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981), przekazujemy dokumentację mierniczo-geologiczną zlikwidowanego zakładu górniczego/zakładu^{*)} wraz ze spisami zdawczo-odbiorczymi w liczbie sztuk.

Dokumenty tekstowe zostały uporządkowane i spakowane w paczki. Dokumenty kartograficzne przekazuje się wraz z mapnikami/luzem, bez mapników^{*)}.

Dokumenty elektroniczne przekazuje się na informatycznych nośnikach danych w ilości sztuk^{*)}.

W przekazaniu dokumentów uczestniczyli:

strona przekazująca: (imię, nazwisko) (stanowisko)
przedstawiciele (imię, nazwisko) (stanowisko)
przedsiębiorcy/podmiotu ^{*)} (imię, nazwisko) (stanowisko)
przedstawiciel (imię, nazwisko) (stanowisko)
okręgowego urzędu górniczego (imię, nazwisko) (stanowisko)
w (imię, nazwisko) (stanowisko)
strona odbierająca: (imię, nazwisko) (stanowisko)
przedstawiciele (imię, nazwisko) (stanowisko)
Wyższego Urzędu Górniczego (imię, nazwisko) (stanowisko)
strona odbierająca:		strona przekazująca:
1)		1)
2)		2)
3)		3)

^{*)} niepotrzebne skreślić

.....
 nazwa i adres zakładu górniczego/zakładu*¹⁾,
 którego dokumentację mierniczo-geologiczną
 przekazuje przedsiębiorca/podmiot*²⁾

.....
 (miejsowość)

.....
 (data)

SPIS ZDAWCZO-ODBIORCZY nr

dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej
 zlikwidowanego zakładu górniczego/zakładu*¹⁾

przekazywanych do archiwum dokumentacji mierniczo-geologicznej

w Wyższym Urzędzie Górniczym

rodzaj dokumentów:¹⁾

.....²⁾

numer paczki (teczki)	l.p. dokumentu ³⁾	opis dokumentu	skala map/ nośnik	uwagi
1	2	3	4	5

.....
 (podpis przedstawiciela
 Wyższego Urzędu Górniczego)

.....
 (podpis przedstawiciela przedsiębiorcy/podmiotu*¹⁾,
 albo mierniczego lub geologa górniczego —
 odpowiedzialnego za uporządkowanie dokumentacji
 mierniczo-geologicznej)

Objaśnienia:

¹⁾ wpisać odpowiednio: dokumenty kartograficzne albo dokumenty tekstowe;

²⁾ wpisać odpowiednio:

1) w przypadku dokumentów kartograficznych:

a) karty tytułowe map górniczych

b) mapy podstawowe — mapy wyrobisk górniczych,
— mapy otworów wiertniczych,
— mapy ujęć eksploatacyjnych oraz profile ujęć eksploatacyjnych,
— przekroje zboczy,
— profile zwalowisk nadkładu oraz profile składowisk urobku,
— przekroje geologiczne,
— profile otworów wiertniczych,

c) mapy przeglądowe — mapy wyrobisk górniczych,
— mapy otworów wiertniczych,
— mapy ujęć eksploatacyjnych oraz profile ujęć eksploatacyjnych,
— przekroje zboczy,
— profile zwalowisk nadkładu oraz profile składowisk urobku,
— przekroje geologiczne,
— profile otworów wiertniczych,
— mapy geologiczne: inne,

d) mapy specjalne — mapy terenu przemysłowego zakładu górniczego,
— mapy ewidencji gruntów w granicach zakładu górniczego,
— mapy wydobycia kopaliny,
— mapy geologiczne,

e) mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego lub w granicach przestrzeni, w której jest prowadzona działalność określona w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981),

f) inne dokumenty kartograficzne;

2) w przypadku dokumentów tekstowych:

a) dokumentacja prawna (zbiór aktów administracyjnych związanych z działalnością zakładu górniczego lub zakładu),

b) miernictwo — powierzchnia,
— wyrobiska górnicze,
— inne,

c) geologia — powierzchnia,
— wyrobiska górnicze,
— dokumentacje,
— inne,

d) ochrona powierzchni — płytkie kopalnictwo,
— wpływ na środowisko,
— inne,

e) inne;

³⁾ liczba niepowtarzająca się w obrębie spisu.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zamieszczonego w art. 116 ust. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981). Na mocy powołanego przepisu minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzajów dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 2) szczegółowych wymagań dotyczących sporządzania, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 3) szczegółowych wymagań dotyczących wykonywania prac geodezyjnych i geologicznych w celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 4) sposobu i trybu postępowania z dokumentacją mierniczo-geologiczną po likwidacji zakładu górniczego, w zakresie jej przekazywania i archiwizowania, w tym wzorów dokumentów związanych z jej przekazywaniem.

Przepisy dotyczące dokumentacji mierniczo-geologicznej stosuje się odpowiednio do prowadzenia działalności określonej w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze.

Wydając to rozporządzenie, minister właściwy do spraw środowiska ma kierować się potrzebą sporządzenia dokumentacji mierniczo-geologicznej w sposób zapewniający przedstawienie aktualnej sytuacji geologicznej oraz górniczej zakładu górniczego, a także stanu powierzchni w granicach terenu górniczego.

Projektowane rozporządzenie w większości przejmuje regulacje z dotychczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 czerwca 2002 r. w sprawie dokumentacji mierniczo-geologicznej (Dz. U. Nr 92, poz. 819), zwłaszcza te, które sprawdziły się w praktyce. Ponadto uwzględnia zmiany w stanie prawnym wynikające przede wszystkim z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze, w tym treści zmienionej delegacji do wydania projektowanego rozporządzenia. W szczególności wyłączono z katalogu obowiązanych do sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej przedsiębiorców prowadzących działalność na podstawie koncesji udzielonej przez starostę, w związku z brzmieniem art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze.

Zastosowana terminologia w zakresie map została oparta, w celu uniknięcia wątpliwości w praktyce stosowania rozporządzenia, na Polskiej Normie PN-G-09000-1:2002 *Mapy Górnicze, Część 1: Podział i terminologia*. Dotyczy to np. pojęcia „mapy strat złoza”. Podkreślenia wymaga, że norma ta nie zamyka katalogu map, które mogą być sporządzane w zakładzie górniczym.

W porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym proponowane zmiany i uzupełnienia polegają przede wszystkim na uproszczeniu wymagań w zakresie obowiązku sporządzania przez przedsiębiorców dokumentacji mierniczo-geologicznej zakładów górniczych.

Określono zakres dokumentacji, jaką jest obowiązany posiadać podmiot prowadzący jedną z działalności określonych w art. 2 ust. 1 ustawy, wskazując jednocześnie termin jej aktualizacji.

Uproszczeniu uległy procedury związane z ustalaniem skali dokumentów kartograficznych, jak również sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej w formie dokumentów elektronicznych.

Wskazano osoby, które mogą uzupełniać mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego o treści specjalne, niebędące treścią mapy zasadniczej, niezbędne do bezpiecznego prowadzenia ruchu zakładu górniczego, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony środowiska.

Ustalono tryb i sposób przekazywania dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych do archiwum dokumentacji mierniczo-geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym, określając wzory dokumentów związanych z przekazywaniem. W tym zakresie częściowo przejęto dotychczasowe rozwiązania zamieszczone w zarządzeniu nr 56 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu gromadzenia, archiwizowania oraz udostępniania dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych (Dz. Urz. WUG Nr 25, poz. 132).

W załączniku nr 1 do rozporządzenia złagodzone wymagania dotyczące sposobu wykonywania pomiarów geodezyjnych, niezbędnych do sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej, zapewniając koordynację dokładnościową tych pomiarów. Kierując się delegacją ustawową, uzupełniono projekt o wymagania dotyczące wykonywania prac geologicznych w celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej. Ponadto, mając na uwadze potrzebę podniesienia efektywności prac mierniczych i prac geologicznych, zwiększono zakres praktycznego wykorzystania wiedzy technicznej przez osoby uprawnione, tj. mierniczych górniczych i geologów górniczych.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie równocześnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze, tj. z dniem 1 stycznia 2012 r.

Projekt został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 tej ustawy, zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia. Zgłoszenia takie nie wpłynęły.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny

Przepisy zawarte w projekcie rozporządzenia oddziałują w szczególności na:

- 1) przedsiębiorców, którzy uzyskali koncesję na działalność w zakresie wydobywania kopalin ze złóż (z wyjątkiem koncesji udzielonej przez starostę), podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów;
- 2) podmioty prowadzące działalność określoną w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981);
- 3) organy nadzoru górniczego;
- 4) organy administracji geologicznej.

2. Konsultacje społeczne

Projekt został rozesłany do:

- 1) reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. do:
 - a) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” — w tym do Komisji Krajowej, Sekretariatu Górnictwa i Energetyki oraz Sekcji Krajowej Geologiczno-Wiertniczej,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, w tym do zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych: Związku Zawodowego Górników w Polsce, Związku Zawodowego Ratowników Górniczych w Polsce, Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Miedziowego, Związku Zawodowego Pracowników Dołowych, Związku Zawodowego Maszynistów Wyciągowych Kopalń w Polsce, Porozumienia Związków Zawodowych Górnictwa, Związku Zawodowego Pracowników Zakładów Przeróbki Mechanicznej Węgla w Polsce „Przeróbka”, Związku Zawodowego Jedności Górniczej, Związku Zawodowego Pracowników Technicznych i Administracji „Dozór” KGHM Polska Miedź S.A., Federacji Związków Zawodowych Górnictwa Węgla Brunatnego, Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa,
 - c) Forum Związków Zawodowych, w tym do zrzeszonej w tym podmiocie górniczej struktury związkowej: Porozumienia Związków Zawodowych „KADRA”,
 - d) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
 - e) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
 - f) Business Centre Club — Związku Pracodawców,
 - g) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 2) Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”;
- 3) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”;
- 4) Związku Zawodowego „Kontra”;
- 5) Marszałków Województw;
- 6) Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce;
- 7) Związku Gmin Zagłębia Miedziowego;
- 8) Forum Przemysłu Wydobywczego;
- 9) Porozumienia Pracodawców Przemysłu Wydobywczego (Związku Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego);
- 10) Związku Pracodawców Polska Miedź;

- 11) Polskiego Stowarzyszenia Górnictwa Solnego;
- 12) Związku Pracodawców Porozumienie Producentów Węgla Brunatnego;
- 13) Polskiego Związku Producentów Kruszyw;
- 14) Stowarzyszenia Kopalń Odkrywkowych;
- 15) Stowarzyszenia Producentów Cementu;
- 16) Regionalnego Stowarzyszenia Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite;
- 17) Stowarzyszenia Kierowników Ruchu Zakładów Górniczych;
- 18) Krajowego Związku Pracodawców Branży Geologicznej;
- 19) Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie;
- 20) Politechniki Śląskiej;
- 21) Politechniki Wrocławskiej;
- 22) Uniwersytetu Śląskiego — Wydziału Nauk o Ziemi;
- 23) Głównego Instytutu Górnictwa;
- 24) Polskiej Akademii Nauk — Instytutu Geofizyki oraz Instytutu Mechaniki Górnotworu;
- 25) Centralnego Instytutu Ochrony Pracy — Państwowego Instytutu Badawczego;
- 26) Państwowego Instytutu Geologicznego — Państwowego Instytutu Badawczego;
- 27) Instytutu Nafty i Gazu;
- 28) Instytutu Techniki Górniczej KOMAG;
- 29) Instytutu Techniki Innowacyjnych EMAG;
- 30) „Poltegor-Instytut” Instytutu Górnictwa Odkrywkowego;
- 31) Instytutu Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego;
- 32) podmiotów zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego oraz innych jednostek ratownictwa górniczego: Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu, Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie, Ratowniczej Stacji Górnictwa Otworowego w Krakowie (Oddziału Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.) oraz Jednostki Ratownictwa Górniczego sp. z o.o. w Tarnobrzegu;
- 33) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 34) Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej;
- 35) Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa;
- 36) Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego;
- 37) Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP;
- 38) Stowarzyszenia Geodetów Polskich;
- 39) International Society for Mine Surveying — Commission 4 (z siedzibą w Krakowie);
- 40) Polskiego Towarzystwa Geologicznego;
- 41) Naczelnej Organizacji Technicznej;
- 42) Bractwa Gwarków Związku Górnośląskiego;
- 43) Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój”;
- 44) Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu.

Następujące podmioty zajęły stanowisko zawierające propozycje zmian niektórych przepisów projektu rozporządzenia:

- 1) Forum Przemysłu Wydobywczego;
- 2) Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego;
- 3) Związek Pracodawców Polska Miedź;
- 4) Związek Pracodawców Porozumienie Producentów Węgla Brunatnego;
- 5) Polski Związek Producentów Kruszyw;
- 6) Stowarzyszenie Kopalń Odkrywkowych;
- 7) Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa.

W całości uwzględniono propozycje zgłoszone przez wymienione podmioty dotyczące: uzupełnienia wykazu dokumentów pomiarowych i obliczeniowych o szkice, w tym szkice sztygarskie, trybu archiwizacji danych, zakresu obowiązku posiadania wydrukowanych dokumentów kartograficznych, „pochodzenia” map sytuacyjno-wysokościowych powierzchni w granicach terenu górniczego, lokalizacji punktów poziomej szczegółowej osnowy geodezyjnej w podziemnych wyrobiskach górniczych, czasu przenoszenia informacji do dokumentów pomiarowych, skali szkiców, odtwarzania głównych osi szybu na powierzchni terenu, a także propozycje o charakterze redakcyjnym (np. w zakresie relacji przepisu zawierającego katalog dokumentów kartograficznych do przepisu określającego czasokres jego aktualizacji i uzupełniania), terminologicznym oraz dotyczące odesłań do innych aktów normatywnych, w szczególności Prawa geodezyjnego i kartograficznego. Uwzględnione propozycje miały wpływ na szereg modyfikacji projektu.

Nie uwzględniono natomiast, ze względów bezpieczeństwa oraz prawidłowego prowadzenia ruchu zakładu górniczego, propozycji odnoszących się zawężenia zakresu sporządzania, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej (dodatkowym argumentem w tym przypadku była treść art. 116 ust. 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze), obowiązku sporządzania profili składowisk urobku, długości boków podstawowej osnowy geodezyjnej w podziemnych wyrobiskach górniczych. Ponadto odrzucono propozycję pominięcia możliwości sporządzania dokumentów kartograficznych w lokalnych układach współrzędnych, ze względu na fakt, że dokumentacja mierniczo-geologiczna nie wchodzi w skład państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. W przypadku propozycji dotyczących określenia technik i formatów zapisywania danych uznano, że projekt powinien zapewnić elastyczność w doborze środków technicznych.

Szczegółowe zestawienie opinii do projektu rozporządzenia, przekazanych przez podmioty biorące udział w konsultacjach społecznych, zostanie udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska oraz na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego.

Ponadto, w dniu 31 sierpnia 2011 r., stosownie do art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759), projekt został uzgodniony w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków budżetu państwa oraz nie będzie miało wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy. Uproszczenie wymagań w zakresie dokumentacji mierniczo-geologicznej nie spowoduje wymiernych zmian liczebności pracowników zatrudnionych przy sporządzaniu, aktualizacji i uzupełnianiu tej dokumentacji. Wyłączenie z katalogu obowiązanych do sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej przedsiębiorców prowadzących działalność na podstawie koncesji udzielonej przez starostę wynika nie z projektowanego rozporządzenia, ale wprost z art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Przewiduje się pozytywny wpływ regulacji na funkcjonowanie przedsiębiorstw prowadzących wydobywanie kopalin ze złóż, z uwagi na uproszczenie niektórych wymagań.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

7. Źródła finansowania projektowanych rozwiązań

Realizacja przepisów projektowanego rozporządzenia nie wymaga pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) przedstawia się następującą opinię:

Projektowana regulacja ma na celu uregulowanie niektórych szczegółowych wymagań dotyczących dokumentacji mierniczo-geologicznej.

Problematyka trybu tworzenia i treści dokumentów związanych z prowadzeniem działalności górniczej, z wyjątkiem zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów oraz dokumentu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, nie jest co do zasady przedmiotem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Jednakże w dyrektywie 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 134, z późn. zm.) w załączniku w części C („szczególne minimalne wymagania stosowane w odniesieniu do podziemnego przemysłu wydobywczego”) w pkt 2, dotyczącym „planów wyrobisk podziemnych”, wskazano, że „(pkt 2.1) Należy opracować mapy wyrobisk podziemnych w skali, która będzie czytelna. Dodatkowo, oprócz dróg i pól eksploatacyjnych, muszą one zawierać informacje, które mogą mieć wpływ na eksploatację i bezpieczeństwo. Muszą być łatwo dostępne i przechowywane tak długo, jak to jest konieczne ze względu na bezpieczeństwo. (pkt 2.2) Plany wyrobisk podziemnych muszą być regularnie aktualizowane i przechowywane w dostępnym miejscu.”. Tym samym, zarówno art. 116 (w związku z art. 117 pkt 5, nakładającym na przedsiębiorcę obowiązek posiadania i odpowiedniego przechowywania dokumentacji prowadzenia ruchu zakładu górniczego) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze, jak i projektowane rozporządzenie, regulując m.in. problematykę sporządzania, w odpowiedniej skali, dokumentów kartograficznych, w tym map wyrobisk górniczych, ma na celu wdrożenie przepisów prawa Unii Europejskiej. O ile problematyka ewidencjonowania map mieści się w pojęciu sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej, o tyle problematyka przechowywania map, ze względu na wąski zakres upoważnienia ustawowego zamieszczonego w art. 116 ust. 7 tej ustawy, będzie regulowana w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 1 tej ustawy (szczegółowe wymagania dotyczące prowadzenia ruchu zakładów górniczych).

W konkluzji należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dokumentacji mierniczo-geologicznej jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

